

NEDERLANDSE
UITGAVE

LENNY KRAVITZ

met DAVID RITZ

LET LOVE RULE

Ik krijg geen adem.

Ik zit gevangen in een houten kist die wordt neergelaten in een gat in de koude, donkere aarde. Wanneer ik hoor dat ze de aarde over me heen scheppen, raak ik verlamd van angst. Mijn hart bonkt in mijn borstkas. Ik wil schreeuwen maar er komt geen geluid uit, en wie zou me ook horen? Net als de laatste schep aarde boven me wordt aangestampt, word ik badend in het zweet wakker uit mijn nachtmerrie, in een met urine doordrenkt bed in het kleine appartement op het eiland Manhattan dat mijn thuis schijnt te zijn. Van streek en gedesoriënteerd zoek ik mijn weg vanuit de kleine achterkamer naar de pikdonkere woonkamer, waar mijn moeder en vader op een slaapbank liggen te slapen. Ik sta aan het voeteneinde en staar naar hen... en wacht.

Wat is dit voor droom voor een jongen van vijf? Wat heb ik meegemaakt dat ik dit soort beelden produceer? Het is 1969. Het enige geweld waarvan ik tot nu toe getuige ben geweest, is dat in tekenfilms van Bugs Bunny en Road Runner op het kleine zwart-witscherm van onze draagbare Singer-televisie.

Mijn moeder voelt mijn aanwezigheid en wordt wakker. Wat is er? Ik zeg dat ik een nare droom heb gehad. Ze tilt me op en draagt me terug naar mijn slaapkamer. Snel verschoont ze de lakens, wast me met een warme washand en trekt me een schone pyjama aan. Ze troost me. Ik val weer in slaap.

Deze droom komt eindeloos vaak terug. Pas jaren later begrijp ik de ware betekenis ervan.

Ik weet nu dat het God was die tot mij sprak. Ik denk dat de droom betekende dat het leven niet ophoudt in het graf. Er is meer. Iets eeuwigs. Maar ik wil niet op de zaken vooruitlopen. Laten we beginnen bij het begin.

Foto © Stephen Elvis Smith

Fotosessie in de achtertuin van ons huis aan Milwood Avenue in Venice, Californië.

TWEELINGEN

Ik ben een sterk verdeeld persoon: zwart en wit, joods en christelijk, Manhattan en Brooklyn.

Mijn jeugd stond in het teken van tegenstellingen en uitersten. Maar als kind neem je alles zoals het komt, en ik heb mijn tweelingenziel geaccepteerd. Die hoorde bij mij en dat vond ik eigenlijk heerlijk. In mijn hart en geest zijn yin en yang met elkaar vermengd. Dat heeft mijn leven in balans gebracht, mijn nieuwsgierigheid aangewakkerd, en me vertrouwen gegeven.

Hoewel ik in mijn hele kindertijd door nachtmerries ben achtervolgd, was ik in mijn wakende leven een ondernemend kind. Wakker en levendig. Op zoek naar dingen om te verkennen. Op zoek naar avontuur. Bij veel mensen zitten herinneringen aan hun vroege jaren vol trauma's. Ondanks de drama's en kortsluitingen waarop ik je ga trakteren, komt mijn verhaal niet voort uit duisternis. Ik had een blij jeugd en voelde me omgeven door eindeloze, onvoorwaardelijke liefde. Van mijn moeder, van een tiental glimmoureuze peettantes, van grootouders, van burens die als ooms en tantes voelden, van zussen, neven en nichten en van vrienden die mijn uitverkoren familie werden. Mijn vader gaf ook veel om mij, maar het duurde een tijd voordat ik dat besepte. Hij wist niet hoe

hij me zijn genegenheid moest tonen en onze relatie was moeizaam doordat we zo verschillend waren. Hij leefde in een kader van extreme discipline. Ik leefde erop los. Ik was van nature rommelig en wild, zoals de meeste kleine kinderen. Maar mijn vader had een hekel aan rommel en begon te schelden als er ook maar één speeltje op de vloer bleef liggen.

Maar de discipline heeft bij mij nooit aangeslagen. Hij was koppig, en ik ook. Die eigenschap hadden we gemeen. Ik was een wildeman, en mijn wil liet zich niet temmen. En hij had een autoriteit die niet ter discussie kon worden gesteld. Mijn vader en ik werkten even fanatiek naar doelen toe die mijlenver uit elkaar lagen. Onze verschillen werden in de loop van de tijd alleen maar groter. Pas de laatste jaren begin ik te begrijpen hoe ongelooflijk veel we op elkaar lijken. Ik ben zo dankbaar voor zijn plaats in mijn leven. Hij heeft me nooit laten vallen. Op kritieke momenten was hij er en had ik niet zonder zijn hulp gekund. Onze relatie zat vaak muurvast, maar daar werd ik wel sterker van. Zonder die machtsstrijd zou ik niet zijn geworden wie ik nu ben. Hoe akelig onze gevechten ook werden, ik heb ervan geleerd. Ik moest door mijn vader heen om te worden wie ik ben.

Mijn moeder was en is alles voor me. Zij was het die de poster met de tekst 'War Is Not Healthy for Children and Other Living Things' boven mijn bed ophing. En zij was het die het vredesteken op mijn wang schilderde en mij bij antioorlogsdemonstraties in Central Park trots in de kinderwagen meetroonde. De politieke kant daarvan snapte ik natuurlijk niet, maar ik genoot wanneer de menigte enthousiast 'Give Peace a Chance' zong. Ik voelde dat ik midden in iets belangrijks zat. Ik voelde me beschermd door de goedheid die mijn moeder uitstraalde zonder dat ze daarvoor moeite hoefde te doen. Haar eerste vorm van bescherming was ervoor zorgen dat ik wist wie en waar ik was, in de meest fysieke

zin. Daarvoor leerde ze me mijn allereerste liedje. Het had een fijne melodie. Ik zong: ‘Mijn naam is Leonard Albert Kravitz. En ik woon op East Eighty-Second Street 5 in New York. En ik woon op Throop Avenue 368 bij oma in Brooklyn.’

Terugkijkend is het liedje diepzinniger dan ik vroeger dacht. De twee kanten van mijn jeugd worden erin weerspiegeld. Twee werelden, twee identiteiten. Ik was in allebei gelukkig. Beide hebben me gevormd. Ik weet niet hoe of waarom ik het zo gemakkelijk voor elkaar kreeg om tussen twee zo sterk verschillende culturen heen en weer te bewegen en toch mijn zelfvertrouwen te behouden, maar dat lukte me gewoon. Ik geloof dat dit krachtige aanpassingsvermogen me de vrijheid heeft gegeven om overal gelukkig te zijn. Een halve eeuw later ben ik daar nog steeds dankbaar voor.

Ik zal schetsen hoe dat eraan toeging.

In Manhattan hadden we een appartement op East Eighty-Second Street 5, op de tweede verdieping van een huis van vijf verdiepingen dat vroeger een grootse residentie was geweest, maar later in een tiental bescheiden wooneenheden was opgedeeld. In de jaren zestig kon je nog betaalbare woningen vinden aan de nu zo exclusieve Upper East Side. Ons gebouw, dat gemodelleerd was naar de Parijse beaux-arts architectuur van rond de eeuwwisseling, was een monument van vergane glorie: smeedijzeren versierde glazen deuren, gebeeldhouwde cherubijnen en een barokke lobby met een indrukwekkende marmeren trap en een kleine lift in Europese stijl.

Ons compacte appartement achter in het gebouw keek uit op bakstenen muren. We hadden geen uitzicht. De woonkamer had een kleine eethoek en er stond een spinetpiano. Op de planken aan de muur stonden jazzplaten en boeken als *Go Tell It on the Mountain* van James Baldwin en *Yes I Can!* van Sammy Davis jr. Er

was een zeer bescheiden keukenblok. Mijn ouders sliepen op een slaapbank en ik had de enige slaapkamer. Daardoor voelde ik mij bijzonder, en voor mijn ouders was het handig dat ze feestjes konden geven terwijl ik sliep. Mijn ouders hadden een groot netwerk van fascinerende vrienden die ze graag over de vloer hadden. Mijn kamer stond vol met dingen waar jongetjes van houden: poppetjes van weerwolven en Frankenstein, speelgoedautootjes, modelvliegtuigen. En mijn trots was een plastic platenspeeler.

American-football-legende Joe Namath woonde aan de overkant van de straat – soms kwam hij wat ballen met mij en andere kinderen – en slechts enkele meters verderop, aan het einde van ons blok, stond het machtige Metropolitan Museum of Art, dat als een fort de oostkant van Central Park leek te bewaken. Onze woning was klein, de meeste kinderen in de buurt woonden in grote appartementen. Het was een wereld van privilege.

In Brooklyn daarentegen zag ik weinig privilege. De ouders van mijn moeder woonden aan de andere kant van East River in de grotendeels zwarte buurt Bedford-Stuyvesant. Mijn jeugd was een dans tussen de twee buurten. Ik voelde me op beide plekken thuis.

Mijn schoolcarrière begon op Junior Academy, een peuterschool in Brooklyn. Door de week logeerde ik dus bij de ouders van mijn moeder, die een huis van drie verdiepingen hadden op de hoek van Throop Avenue en Kosciuszko Street, in het hart van Bed-Stuy. Op vrijdagmiddag haalden mijn ouders me op in hun Volkswagen Kever en reden me terug naar Manhattan voor het weekend.

De basis van mijn leven in Brooklyn werd gevormd door twee fantastische mensen, mijn grootouders van moederskant: Albert en Bessie Roker. Ik was hun enige kleinkind en ze overstelpten mij met liefde. Mijn opa, die geboren is op het kleine, afgelegen eiland Inagua op de Bahama's, was op zijn negende tot heer des huizes

gebombardeerd toen zijn vader stierf en zijn zieke vrouw achterbleef met de zorg voor vier kinderen. Mijn opa had tot zijn tienerjaren geen elektriciteit of ijskast gehad. Uiteindelijk kwam hij in Miami terecht, waar Bessie, een in Georgia geboren zuidelijke schoonheid, in een ijssalon werkte. Ze werden verliefd, trouwden en trokken noordwaarts naar New York op zoek naar een beter leven. Een hardere werker dan Albert Roker is er nooit geweest. Mijn opa had vier baantjes tegelijk: hij was huisschilder, portier, klusjesman en handarbeider in een fabriek waar hij uiteindelijk voorman werd. Het welzijn van zijn gezin en de opleiding van zijn dochter kwamen op de eerste plaats, en hij gaf altijd minder uit dan hij verdiende.

Opa vertelde weleens dat hij als kind ineens had bedacht: als ik groot word, zal ik mijn vrouw of kinderen nooit iets weigeren. Hij had besloten dat zijn antwoord nooit nee zou zijn. En zo ging het ook.

Albert leerde graag en was volledig autodidact. Hij kende de Bijbel, hij citeerde Shakespeare, Socrates en Malcolm X. Hij verslond soms in één nacht een heel boek. Hij was supergemotiveerd om zich met kennis te verrijken. Ook deed hij alles wat hij kon om zijn dochter met belangrijke cultuur te laten kennismaken.

Toen mijn moeder dertien was, nam mijn opa haar mee naar *Porgy and Bess*. In het theater moesten ze in het gedeelte 'For Colored Only' zitten. Ondanks de ironie van de situatie – een musical met zwarte artiesten, opgevoerd voor een publiek waar zwarten als tweederangs werden behandeld – wekte de voorstelling mijn moeders interesse voor theater. Doordat haar vader zo voorzichtig met geld omging, kon ze naar de Howard University.

Op zondagochtend stak mijn opa me in pak en stropdas en reden we in zijn Cadillac naar Lincoln Center, waar Dr. Ervin Seale in de Avery Fisher Hall vooringing in de niet-confessionele Church of the Truth. In zijn preken preees Dr. Seale de grote leraren

en profeten Boeddha, Jezus en Mozes. Mijn opa las alle boeken van Dr. Seale; de titels *Ten Words That Will Change Your Life* en *Success Is You* weerspiegelden zijn houding van zelfverbetering als vorm van spirituele evolutie. Hoewel dit kompas een beetje anders was dan het mijne later zou worden, waren zijn preken over deze onderwerpen voor mij een uitnodiging om mijn eigen verbinding met het onbekende aan te gaan.

Mijn vader beschikte over vele krachten en passies, maar godsvrucht hoorde daar niet bij. Mijn opa was mijn richtsnoer voor dat soort dingen, en voor nog veel meer. Hij was ook surrogaatvader van tientallen buurtjongens. Hij nam de kinderen mee uit bowlen, ging met ze de stad uit om te golfen en gaf ze kaartjes voor musea en toneelstukken op Broadway. Hij zorgde ervoor dat ze bibliotheekkaarten hadden en liet ze zien hoe ze zich konden aanmelden voor een vakschool of hogeschool. Mijn opa zag het leven als een aaneenrijging van kansen op zelfverbetering. Maar het mooiste was dat hij dat niet alleen zo zag voor zichzelf, maar voor iedereen, vooral kinderen zonder de nodige middelen. Mijn opa voorzag kinderen in een complete buurt van die middelen.

Ook hij hield van discipline, maar in een compleet andere stijl dan mijn vader. Als ik ondeugend was, zette mijn opa me op een stoel en legde me als een psycholoog uit dat mijn slechte gedrag het schadelijkst was voor mijzelf. Hij hield maar niet op. Hij wilde dat ik begreep waarom ik had gedaan wat ik had gedaan, zodat ik het probleem kon benoemen en oplossen. Het hele proces was een kwelling. Ik had liever een pak slaag gehad. Maar goddank had hij inzicht en geduld. Zijn aanpak was van onschatbare waarde.

Mijn opa had een Bahamaans accent in de stijl van Sidney Poitier; mijn oma sprak met een licht lizig Georgia-accent en ging naar een methodistenkerk. Hij was het intellect, zij de ziel. Mijn oma was de liefde van mijn leven. Bessie, een mollige vrouw die graag kookte volgens de keuken van de zuidelijke staten, bezat een

door God gegeven talent om mensen te doorgronden. Als mijn opa op de filosofische toer ging, keek ze hem aan met een blik van 'Albert, toe nou!'

Bed-Stuy was in die tijd een dorp, een gemeenschap van mensen zoals mijn oma (van 'Down South' – de zuidelijke staten), of zoals mijn opa uit de Cariben.

Het voelde er veilig. Als ik aan Bed-Stuy denk, denk ik aan Mother Sister, het personage van Ruby Dee in Spike Lee's *Do the Right Thing*, die vanuit haar raam over de buurt waakt. Wij hadden overall Mother Sisters. Als mijn oma aan het werk was en een Mother Sister me betrapte op kattenkwaad, bestrafte ze me ter plekke. Daarna vertelde ze het aan mijn oma, zodat ik een tweede pak voor m'n broek kreeg.

Mijn oma was zo beschermend en hield zo veel van me dat ze het altijd voor me opnam, ook als ik door eigen schuld in de problemen was geraakt. Ze ontkende met elke vezel van haar lichaam dat ik iets had misdaan, maar eenmaal met z'n tweeën gaf ze me ervan langs om wat ik had uitgehaald. Straffen deed ze niet om me schaamte te laten voelen, maar om me iets te leren. Ze liet niet toe dat iemand me op m'n nummer zette. En haar woede duurde nooit lang. 's Avonds kroop ik in bed tegen haar aan, en dan keken we met ons tweeën naar *I Love Lucy*, *The Honeymooners* of haar lievelingsserie *The Lawrence Welk Show*.

Bij mijn grootouders in Bed-Stuy leefde ik in een compleet aparte wereld, waar ik bovendien een compleet andere persoon was, met zelfs een andere naam. Dat kwam doordat veel van onze burens van 'Down South' kwamen. (Iedereen gebruikte deze term. Ik heb lang gedacht dat het de naam van een stad was.) De meeste overgeplante zuiderlingen hadden hun lijkige accent behouden. Toen ik kennismaakte met Poppy Branch, mijn buurjongetje dat zojuist uit 'Down South' was verhuisd, vroeg zijn zusje Renee: 'Hoe heeheet jij?'

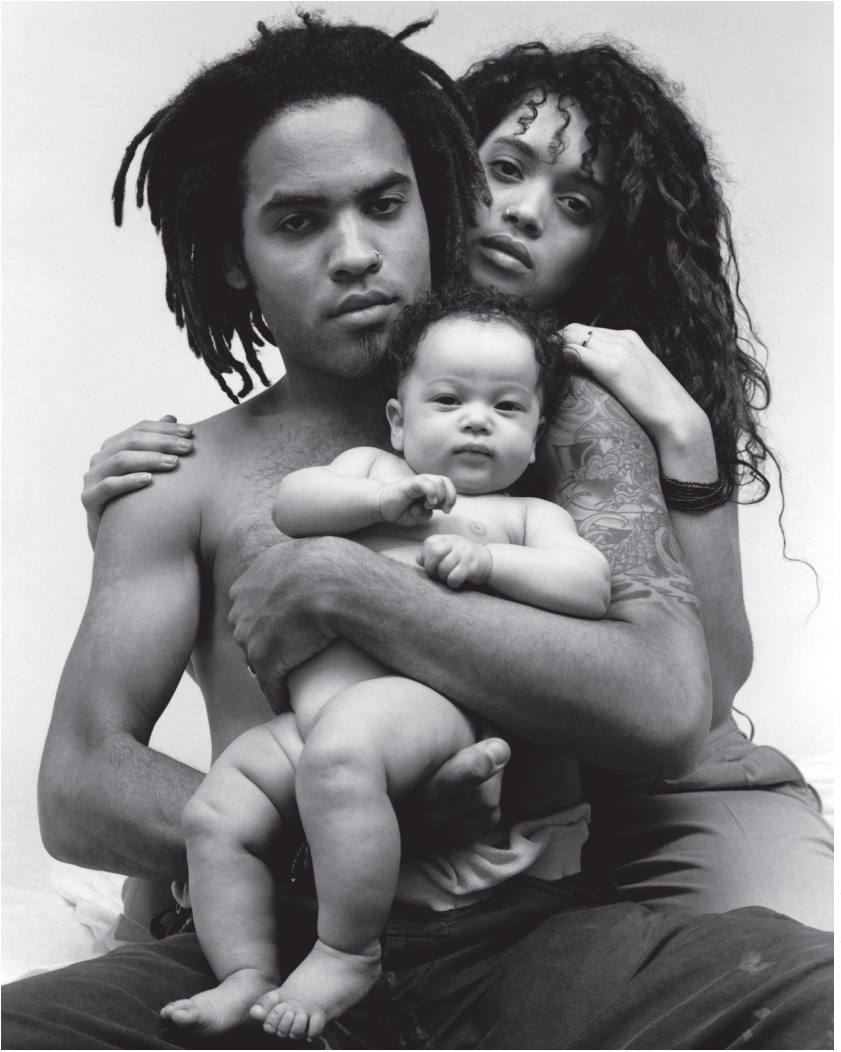

Foto © Stephen Salmieri

Familiefoto.

LENNIE JACKSON

Sommigen rekenden de Jackson 5 tot bubblegum-muziek, maar dat was het absoluut niet. Hun hits hadden complexe melodieën en bijzondere arrangementen. Als kind hoorde ik dat al: de baslijnen, de leadgitaar, de subtiliteiten in de percussie. En nog los van de muziek: ze droegen letterlijk schitterende psychedelische kleding en presenteerden hun nummers met een haarscherp uitgevoerde, flitsende choreografie. Het stralend middelpunt was Michael. Hij was elf, maar zag er jonger uit. Ik voelde me met hem verwant.

Thuis bij mijn ouders had ik al geluisterd naar geweldige stemmen die uit hun platen kwamen. Mijn vader en moeder waren dol op soul. Ik kende Aretha Franklin, Gladys Knight and the Pips, Al Green, Curtis Mayfield, Otis Redding en al die anderen. Daardoor wist ik dat Michael, zo jong als hij was, tot de allergrootsten behoorde.

Als ik naar de Jackson 5 luisterde, volgde ik de interactie tussen de broers en hun muzikanten. Ik zat er middenin. Ik hoorde hoe Michael reageerde op de ritmesectie. Ik begreep hoe alle elementen met elkaar samenhangen, de gitaren die door de funk heen hun lijnen weefden, de harmonische markeringen van de achtergrondstemmen, Michaels solostem die erboven zweefde.

Ik reageerde instinctief op hun muziek. Ik rende naar de kast, trok zwarte rubberen pantoffels aan (die voor leren laarzen moesten doorgaan), drapeerde een paar sjaals van mijn moeder om me heen, pakte een viltstift die als microfoon kon dienen en schoof aan bij de groep. Ik deed de danspassen van de broers na en werd de zesde Jackson. Op school schreef ik in mijn schrift:

Lennie Jackson

Lennie Jackson

Lennie Jackson

16 oktober 1970. Ik was zes. Ik stond verbaasd te kijken toen mijn vader me van school kwam halen en zei dat hij me ergens mee naartoe nam. We liepen een straat verder naar Fifth Avenue, waar mijn vader een taxi aanhield. ‘Madison Square Garden,’ zei hij tegen de chauffeur.

‘Wat is er in Madison Square Garden?’ vroeg ik, ondertussen denkend: gaan we naar het circus of naar de Ice Capades?

Hij wilde het niet zeggen.

Ik kon mijn nieuwsgierigheid niet bedwingen. Hoe meer ik vroeg, hoe stiller hij zweeg. Het enige wat hij deed was met twinkelende ogen naar me glimlachen. Ik had mijn vader wel eerder blij en charmant gezien als hij zijn vrienden om zich heen had, maar dit was nieuw. Nooit eerder had ik zozeer gevoeld dat hij blij was met mij bij zich, met mij alleen. Toen we uit de taxi stapten en naar de Garden liepen, was mijn nieuwsgierigheid tot het kookpunt gestegen.

De Garden zat stampvol. Iedereen was piekfijn gekleed. Mannen droegen lange leren jassen, vrouwen hotpants. Afrokapsels, extravagante hoeden, tulbanden, dashiki’s... je kon het zo gek niet bedenken. We zaten nog maar net op onze stoel – heel dicht bij het podium – of er brak een enorme commotie uit. De *Queen of Soul* kwam binnen. Overal klonk het geplof van flitslichten.

Hoofden werden gedraaid. Er werd gejuicht. Aretha Franklin, gehuld in een witte nerts mantel en behangen met diamanten, was de zaal binnengekomen. Met haar entourage ging ze recht achter ons zitten. Nog voordat de muziek begonnen was – ik wist nog steeds niet wie we te zien kregen – had ik kippenvel door de nabijheid van de Queen.

Even later ging het zaallicht uit. Een band kwam het podium op en begon te spelen. Het klonk goed. Ik begon te bewegen. Ik had geen idee wie ze waren, maar dat maakte niet uit. Ik vond het heerlijk om live muziek te horen en daar te zijn. Toen ze klaar waren, dacht ik dat de show voorbij was. Mijn vader lachte en zei nee, dat was alleen het voorprogramma. (Later kwam ik erachter dat het de Commodores waren, al heetten ze toen nog niet zo.)

Ik voelde de onrust die in de lucht hing. Mensen begonnen te klappen en te stampen. Wat was er aan de hand? Plotseling ging het zaallicht weer uit. Verblindende schijnwerpers sprongen aan. Ik zag vaag dat een paar jongens het podium oprenden en hun positie innamen. En toen gebeurde het.

Bam.

Bam-ba-da-bam.

Ba-da-dam-bada-da.

Bam-bam-bam-bam.

Bam-bam... BAM.

Ineens realiseerde ik me dat ik naar de Jackson 5 keek terwijl ze het intro van 'I Want You Back' speelden. Ik kon het niet geloven. Het was live duizend keer explosiever dan op mijn platenspeler. De trillingen drongen diep in mijn lijf door. Daar zat ik, en daar stonden mijn helden, in levenden lijve. Hun passen waren precies, expressief en onweerstaanbaar. Ze waren perfect. En Michaels gevoelige, engelachtige stem ging de lucht in. Het was letterlijk fantastisch. Ik sprong op uit mijn stoel. Dit was het mooiste moment van mijn leven.

LET LOVE RULE is Lenny Kravitz' eigen terugblik op de eerste vijftientig jaar van zijn leven. Dat doet hij eerlijk, beschouwend en met veel humor. Het is het verhaal van een buitengewoon creatieve jongen voor wie de muziek door de moeilijkheden op school en de extreme spanningen thuis zijn redding betekent.

Lenny schrijft over zijn muzikale groeiproces waardoor hij uiteindelijk een meesterlijke songwriter, producer en performer wordt. We zijn getuige van zijn spirituele groei en zien hoe sterk Lenny's ziel in zijn muziek doorklinkt. Lenny wordt omringd door buitengewone mensen: zijn vader Sy, een invloedrijke nieuwsproducent; zijn moeder Roxie Roker, een televisiester; en Lisa Bonet, de jonge actrice die zijn muze zou worden.

De hoofdrol is natuurlijk weggelegd voor Lenny die ondanks zijn brandende ambitie de ene na de andere platendeal afwijst totdat hij zijn eigen stem gevonden heeft.

Let Love Rule is een persoonlijke, grappige en ontroerende autobiografie van een van de belangrijkste stemmen in de hedendaagse muziek.

'Deze memoir schrijven was een schitterende ervaring die mij opnieuw door de eerste vijftientig jaar van mijn leven leidde, vanaf mijn geboorte tot aan de release van mijn eerste album. Gedurende die reis, vol avontuur, vond ik mijzelf en mijn stem. Daarbij ervaarde ik dat liefde het pad effende en dat liefde mijn boodschap zou worden.'

- LENNY KRAVITZ

KOSM • S
kosmosuitgevers.nl